

CZESŁAW GANOWICZ (1881-1938)

Urodził się 19 lipca 1881 roku w Gostyniu jako syn Karola, właściciela oberży i Cecylii z Kaczmarkiewiczów (zmarła 7 listopada 1884 roku). Bratem ojca był Franciszek Ganowicz – właściciel fabryki papierosów „Patria” w Poznaniu. Po ukończeniu szkoły podstawowej w Lesznie, kontynuował naukę w poznańskim Gimnazjum św. Marii Magdaleny, gdzie w 1902 roku uzyskał świadectwo dojrzałości. Studiował medycynę (w specjalności psychiatria i neurologia), psychologię, prawo i filozofię we Wrocławiu, Lipsku i Monachium. Dyplom lekarski otrzymał w Monachium w 1908 roku, po obronie pracy dyplomowej poświęconej chorobom gardła.

W latach 1905-1910 przyjaźnił się ze Stanisławem Przybyszewskim, który wysoko cenił jego erudycję i krytyczny, filozoficzny umysł. Będąc w znacznie lepszej sytuacji finansowej, często wspomagał pisarza borykającego się w tym okresie z licznymi trudnościami. Latem 1910 roku spędził z Przybyszewskim i jego żoną kilka tygodni w jednym hotelu w Kochel, towarzysząc im w licznych wyprawach do Obersalzberg koło Berchtesgaden, nad jezioro Königssee i jezioro Starnberg. Cenił twórczość Przybyszewskiego i dał temu wyraz w kilku artykułach do „Kuriera Poznańskiego”.

20 października 1908 roku w poznańskim kościele pw. Bożego Ciała odbył się jego ślub z Janiną Czesławą Wentzel, córką Karola i Heleny ze Stabrowskich. Do 1911 roku mieszkali w Monachium. W Poznaniu urodziło im się dwoje dzieci: Zbigniew Marian (1912) i Krystyna (1913). Córka była pilotką szybowcową – zdobywczynią rekordu Polski w 1935 roku. Zbigniew w stopniu podporucznika kawalerii brał udział w kampanii wrześniowej. Służył w 15. Poznańskim Pułku Ułanów. Poległ pod Młocinami 19 września 1939 roku.

W latach 1911-1914 prowadził praktykę lekarską w Poznaniu, a równolegle w Kudowie Zdroju. Przez kilka miesięcy w 1912 roku pracował jako lekarz okrętowy. Zwiedził w tym czasie Kamerun i Wyspy Kanaryjskie oraz podróżował po Grecji, Turcji, Włoszech i Francji. Od 1915 roku był lekarzem w Międzychodzie, gdzie aktywnie działał w życiu społecznym i narodowym. Zorganizował siatkę wywiadowczą, której zadaniem było dostarczanie powstańcom wielkopolskim informacji o sytuacji w mieście i okolicach oraz o pozycji i ruchach wojsk niemieckich. Po jej zdemaskowaniu trafił do więzienia w Międzyrzeczu, które opuścił w ramach wymiany więźniów.

Od listopada 1919 roku mieszkał ponownie w Poznaniu, gdzie prowadził praktykę lekarską i brał udział w organizacji wydziału zdrowia Urzędu Wojewódzkiego (do 1923 roku). W maju 1926 roku przeniósł się do Golubia, a w listopadzie 1927 roku otworzył praktykę w Inowrocławiu, w którym osiadł na stałe. Specjalizował się w chorobach serca i układu nerwowego.

Pełnił też wiele ważnych funkcji państwowych. Był podprokuratorem w Sądzie Powiatowym i Okręgowym w Poznaniu, referentem w Ministerstwie Zdrowia oraz referentem do spraw inwalidztwa w Inowrocławiu. Był również aktywnym działaczem politycznym i społecznym. W swoich przekonaniach nawiązywał ściśle do prawicowo-konserwatywnych idei Romana Dmowskiego. W połowie lat trzydziestych był prezesem Koła Stronnictwa Narodowego w Inowrocławiu. Był także członkiem Sodalicji Mariańskiej. Na zebraniach tej organizacji wygłaszał liczne odczyty. W 1933 roku stanął przed sądem i został ukarany grzywną oraz miesiącem aresztu w zawieszeniu w procesie za obrazę rządu.

Oprócz działalności zawodowej, naukowej i społecznej zajmował się twórczością literacką. Jego dziełem jest *Dola*, dramat w trzech aktach wystawiony w Teatrze Polskim w Poznaniu w 1913 roku i *Trylogia ludzkiego bytu*, wydana w Poznaniu w 1921 roku. Swoje poglądy filozoficzne zawarł w *Wedach*. Wydał je nakładem własnym w latach 1925-1929 (*Wedy, Szlakiem wieczności, Ewangelje*). Napisał wiele artykułów publikowanych w „Filarecie”, „Ruchu Kulturalnym” i „Zecie”. Tworzył ponadto wiersze, które drukowano na łamach „Kuriera Poznańskiego”.

Pod koniec życia postępująca choroba znacznie ograniczyła zakres jego działalności. Zmarł 23 grudnia 1938 roku w Roszkowie koło Jarocina. Został pochowany w grobowcu rodziny Ozdowskich na cmentarzu parafialnym w Jarocinie.

M. Formanowicz, www.formanowicz.pl; S. Helsztyński, *Przybyszewski i gostynianin Ganowicz*, „Kronika Gostyńska” 1935, t. 7, nr 12; H. Gościański, *Czesław Ganowicz*, [w:] *Sławni Gostynianie*, Kalendarz 1987; T. Gryczka, *Zapomniani gostynianin*, „Przyjaciel Ludu” 1989, z. II.